HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

א) אבל גבי תמורת ב ולד אשם דליכא שם עולה על אמו מודי רבי ג אליעזר דבדמיו אין הוא [א] עצמו לא קרב ד איתיביה אביי ה וכי בעי רבי אליעזר שם עולה על אמו והא תניא א) א המפריש נקבה לפסחו ו [ב] ירעה עד שיסתאב ותמכר ויביא בדמיה פסח ילדה ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו פסח נשתיירה אחר הפסח תרעה עד [ג] ז שיסתאב ויביא בדמיה שלמים ילדה ח ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים ר"א אומר הוא עצמו ט יקרב בשלמים והא הכא דליכא שם שלמים על אמו ואמר י רבי אליעזר יקרב שלמים אמר ליה [רבא] יא (ר' אלעזר) אחר הפסח קא אמרת שאני אחר הפסח דמותר פסח גופיה ג קרב שלמים [ד] אי הכי ניפלוג נמי ברישא אמר ליה [ה] אין ה"נ יב ופליגי אביי אמר לא פליג מידי דגמירי יג למקום שהמותר הולך הולד הולך לאחר הפסח דמותר קרב שלמים ולד נמי קרב שלמים אבל לפני הפסח יד אימיה למאי אקדשה לדמי פסח ולד נמי לדמי פסח מתיב רב עוקבא בר חמא ומי אמרינן מדאימיה לדמי ולד נמי לדמי והתניא המפריש נקבה לפסח היא וולדותיה ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמיהם פסח ר"א אומר הוא עצמו יקרב פסח והא טו הכא דאימיה לדמי ואמר רבי (א) אליעזר הוא עצמו קרב פסח ולא מוקמינן ליה באימיה אמר רבינא טז ב במפריש בהמה מעוברת עסקינן רבי אליעזר סבר כרבי יוחנן דאמר ג אם שיירו משוייר ג דעובר לאו ירך אמו הוא ואמו היא דלא קדשה קדושת הגוף אבל יז היא קדשה אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא הכי נמי מסתברא דבבהמה מעוברת עסקינן מדקתני היא וולדותיה שמע מינה

אמר

אבל ולד תמורת אשם אין שם עולה על אמו. יח] (ב) הקדש ראשון שכולן באו מכחו לאשם הופרש ולאשם הקריבו ולא היה עולה יט] הוא כ] ולא דמיו. לשון ירושלמי ולריש שמעתין [יח:] מהדר (ג) וכליל לאשים דברי הכל בתמיה כלומר אמאי לא פליגי רבנן בולדי תמורה (ד) כמו בולדי עולה: **ור"א היא.** אבל לרבנן [ו] ימכר וה"ה נמי לולד תמורת עולה ורישא כא] רבי אליעזר היא: [ז] (ה) **תמורת עולה.** שניה היא להך קדמייתא [ח] דאפריש כב] וקדמייתא דאפריש זכר הוא וקרב הילכך קרב נמי ולד תמורתו כו': **איכא שם עולה על אמו.** בעולת העוף ועוד כג] דמיה לעולה קיימי הילכך נחתא לה קדושה לגופה הואיל ודוגמתה מצינו בעוף דקריבה משום הכי קרב ולד אבל ולד תמורת אשם ליכא שם עולה על הראשון שהיא אם לכולן שמכחו בא והוא קרב אשם ולא מצינו תמורת אשם קריבה בעולה הילכך לא נחתא קדושה על התמורה אלא לדמי ומשום הכי לא יקרב הולד כד]: **נשתיירה אחר הפסח כו'.** דפסח בשאר ימות השנה שלמים הוי כדאמרינן במנחות בשילהי פרק התודה (דף פג:) והיא גופה לא קרבה שלמים ואע"ג דשלמים באין נקבה הני הואיל ומחמת קדושה כה] כו] פסולה הויין ולא חזו לפסח אידחו נמי משלמים: **ילדה.** אחר הפסח: **הוא עצמו קרב שלמים.** ואע"ג דליכא שם שלמים על אמו דהא לשם פסח אקדשה: **שאני אחר הפסח דמותר הפסח.** כגון אם הפריש פסח ונתכפר באחר וניתותר זה קרב שלמים הילכך הך דניתותרה לאחר הפסח שם שלמים עלה ואזיל ליה שם פסח מינה וחייל עליה שם שלמים אלא שאינה יכולה ליקרב נקבה הואיל ומכח פסח אתא: ד) **אי הכי.** דטעמיה דר"א משום דאיכא שם שלמים על אמו כז] לפלוג נמי ברישא ילדה קודם הפסח ונימא רבי כח] אליעזר הוא עצמו יקרב דהולד עצמו יקרב שלמים דקודם פסח נמי אי שחיט לפסח לשם שלמים כשר דפסח בשאר ימות השנה שלא בי"ד בניסן שלמים הוא והילכך שם שלמים על אמו: **אביי אמר לא פליג מידי.** דטעמיה כט] דר' אליעזר לאו משום דאיכא שם שלמים על אמו אלא טעמיה [ט] ל] דרבי אליעזר בכולהו משום דגמירי למקום שהמותר הולך אם היה מפריש ב' בהמות לאחריות לא] אם אבדה והפריש ונתכפר באחרת ונמצאת ראשונה למקום שאותו מותר הולך הולד הולך הילכך גבי מפריש נקבה לעולה כי היכי דאם הפריש עולה ונתכפר באחרת קריבה השניה עולה דהא נדבה נינהו ותרוייהו חזו ולד דעולה נמי אם הפריש נקבה לעולה קרב לב] דומיא דמותר גבי אשם נמי דמותר אשם רועה וולד תמורת אשם נמי רועה וגבי פסח נמי אחר הפסח דמותר הפסח דינו ליקרב לכתחילה שלמים אם נתכפר באחר ולד נמי קרב שלמים קודם לג] הפסח דמותר לא חזי למידי כגון אם הפריש ב' פסחים לאחריות לא חזו לשלמים לכתחילה דסתמייהו לפסח וחד מינייהו דהוי מותר לא חזי לפסח דהא ב' פסחים לא יקריב הילכך ולד פסח נמי לא חזי למידי אלא אזיל בתר אימיה דקדושה לדמי פסח והא נמי קדיש לדמי פסח לד]: **אם שיירו משוייר.** המקדיש בהמה מעוברת ושייר עוברה לקדושה אחרת משוייר אלמא תרי גופי נינהו והילכך כי לא שייריה נמי לאו גופא דאם הוא ולאו מכחה דאם אתי ועליה דידיה חיילא קדושת פסח: **היא וולדותיה.** משמע ששניהן היו בשעת הקדש מדלא תני המפריש נקבה לפסחו תרעה ילדה זכר ירעה כדקתני לעיל: ה) **דאיכא שם עולה על אמו.** בעולת העוף:

ליכא

ו) **אלא** בדמפריש נקבה לעולה. דאיכא שם עולה על אמו לשון רש"י דהא לעולה אקדשה ואי משום דנקבה היא אפילו הכי שם עולה עלה שהרי מצינו נקבה בעולת העוף ועוד דהא לה] דלכשימכרו דמיה עולה דהיינו שם עולה אבל ולד תמורת אשם אין שם עולה עלה דאמו לא היא ולא דמיה עכ"ל ולשון ראשון דשם עולת העוף על אמו אי אפשר להעמידה בסוגיא דלקמן ובמקומו אפרשנה: **והא** הכא דליכא שם שלמים על אמו. כאן נוכל להעמיד שפיר השתי לשונות שהרי אין שלמים בעופות לו] וגבי תחילת הקדש לא לשם שלמים הופרש: **אי** הכי ניפלוג נמי ברישא. פרש"י (לשון ראשון) ילדה לפני הפסח נימא רבי אליעזר הוא עצמו יקרב פסח דהא איכא שם פסח על אמו אלא שאינה יכולה ליקרב והכא אין יכולין להעמיד לשון ראשון דרש"י דלעיל דשם עולת העוף על אמו דהא הכא אין פסח בא נקבה לז] דאין פסח בעופות אבל לשון שני ניחא שהרי תחילת הקדש לשם פסח הופרש והוה ליה לומר דהולד יקריב לשם פסח וא"ת לישני ליה דבעינן שם פסח על אמו בשום מקום ולא אשכחן ליה הכא דאין שם פסח על נקבה ליקרב היא עצמה ומשום הכי אין הולד קרב הוא עצמו לשם פסח מכאן אומר הרמ"ר דלעולם לא אמר דמהני שם עולת העוף על אמו להכשיר הוולד עצמו וכל היכא דאשכחנא להאי לישנא נפרשהו בע"ה לח] ובריש פירקא פירש יפה: לט] **אי** הכי. ואם תאמר מאי אי הכי איכא הכא דהכי נמי מצי לפרוכי ממתני' בהדיא מ"ש במפריש נקבה לעולה וילדה אמר רבי אליעזר דבנה עצמו קרב עולה והכא גבי פסח אמר ירעה ויש לומר דה"פ אי אמרת בשלמא בלאו האי שינויא דרבא לא מצי למיפרך ממתניתין דשאני התם דאם הולד קרב עולה אין שם עולה נעקר מן האם דלעולם אדם יכול להקריב עולה בכל יום אבל הכא דאם הולד עצמו קרב פסח נמצא שם פסח נעקר מן האם ממנה ומדמיה שהרי אין בידו להקריב רק פסח אחד לפיכך אין להקריב הולד בפסח לעקור ממה שהופרשה אבל לרבא פריך שפיר מאחר דאית ליה דמשום דמותר פסח קרב שלמים חשיב ליה כאילו הוי שם שלמים על אמו ה"נ הוה ליה למימר מהאי טעם קודם פסח נמי שיהא הולד עצמו קרב פסח ולא כפרש"י מ] שפירש ניפלוג נמי ברישא ונימא הולד עצמו יקרב שלמים קודם פסח דקודם פסח נמי אם שחט פסח לשם שלמים כשר דפסח בשאר ימות השנה מא] (קרבה שלמים) שלא בארבעה עשר בניסן קרב שלמים הילכך שם שלמים על אמו: **אביי** אומר מב] לא פליג מידי למקום שהמותר הולך שם הולד הולך. אביי מג] מד] לא לפרש כל דבריו של ר"א גבי מפריש נקבה לעולה וילדה וכן מפריש נקבה לפסח ונשתיירה בהני שני מקומות אמר דהולד עצמו קרב שהרי מה] אם לא נעקרה מקדושתה במפריש נקבה לעולה מו] דמיה לא ידחו מהיות עולה וכן מפריש נקבה לפסח ונשתיירה וילדה אם בנה קרב לא ידחה האם משלמים דכיון שעבר הפסח אינה ראויה כ"א לשלמים אבל גבי תמורת אשם וכן הפריש נקבה לפסחו וילדה קודם הפסח דבשניהם אמר ר"א דהולד ירעה היינו משום דאם הולד דתמורת אשם היה קרב א"כ ידחה אמה ממה שהופרשה תחילה דהיינו אשם שהרי אינו יכול להקריב שני אשמות וכן מפריש נקבה לפסחו וילדה קודם הפסח אם יקרב הולד הוא עצמו אם כן ידחה אמו היא ודמיה מפסח דאינו יכול להביא כי אם פסח אחד בשנה כך שמעתי מיהו אין לשון הש"ס ממש מיושב על זה וגם רש"י לא פירש כן:

מסורת הש"ס

א) תוספתא דפסחים ספ"ט ע"ש, ב) [לעיל י:], ג) [חולין נח. וש"נ], ד) עיין רש"ק, ה) שייך לע"ב, ו) שייך לעיל,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואמר רבי אלעזר ולדה הוא עצמו וכו' ור' אלעזר סבר: (ב) רש"י ד"ה אבל ולד כו' על אמו דההקדש וכו' לשון ירושלמי. נ"ב מכאן עד ד"ה נשתיירה לשון ירושלמי והוא פי' על ריש שמעתא: (ג) בא"ד וכליל לאשים. נ"ב כך היה הגירסא וכליל לאשים מ"מ רישא וכו': (ד) בא"ד כבולדי עולה הס"ד ואח"כ מ"ה במחלוקת שנויה כו' אבל לרבנן ימכר כמו לולד כצ"ל ותיבות והוא הדין נמחק: (ה) ד"ה תמורת עולה. נ"ב כך היה הגירסא בתירוצו של רבא הנ"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' עצמו לא קרב. גרס"י כאן וכליל לאשים ד"ה ארבב"ח במחלוקת עד ורבא אמר ואח"כ שנייה היא להך קדמייתא דאפריש זכר הוה וקרב ולד תמורתו נמי קריבה אבל במפריש נקבה דאינה קרבה ולדה נמי לא קריב ומי אר"א עד נקבה לעולה ואח"כ דכיון דאיכא שם עולה על אמו נחתא לה קדושה לגופה אבל גבי ולד תמורת אשם דליכא שם עולה על אמו לא נחתא לה קדושה אלא לדמי: [ב] שם לפסחו ירעה. נ"ל תרעה: [ג] שם שיסתאב. נ"ל שתסתאב: [ד] שם א"ה כו'. פי' כיון דקאמרת אף שאין ראוי לשלמים כיון דסתם פסח כשר לשלמים קרית ליה שם שלמים נפלוג כו': [ה] שם אין ה"נ ופליגי. נ"ל ופליג וקאי בין ארישא בין אסיפא וזה מוכיח כפירש"י דגם ברישא קרב שלמים: [ו] רש"י ד"ה ור"א כו'. נ"ל לרבנן דס"ל ימכר ה"ה: [ז] ד"ה תמורת עולה. ל"ג: [ח] בא"ד דאפריש וקדמייתא. ל"ג: [ט] ד"ה אביי. דר"א בכולהו כו' הכריחו לרש"י לפרש דאביי קאי לפרושי עקרי' דר"א דאם לא בא רק לומר דר"א לא פליג ברישא לא ה"ל לרב עוקבא לומר ומי אמרינן כו' רק ולא פליג כו':

רבינו גרשום

מצי מייתי נקבה לאשמו ואי מייתי נקבה לאשמו לא קדשה אלא לדמי ולד נמי לא קדיש גופיה אלא ימכר ויביא בדמיו עולה: **ויביא בדמיה פסח.** זכר: **ילדה** קודם הפסח ירעה הולד עד שיסתאב כו': **נשתיירה לאחר הפסח.** כגון שהביא פסח זכר אחר ונשתיירה זו נקבה לאחר הפסח: **תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה שלמים.** דמותר פסח קרב שלמים אבל היא עצמה פסח עצמה לא תקרב שלמים משום דפסח חובתו הוא וכי הפריש נקבה לפסח לדמיה הפרישה: ילדה לאחר הפסח ירעה כו': **והא הכא דליכא שם שלמים על אמו.** שלא הפרישה תחלה לאמו לשם שלמים אלא לשם פסח ועוד שלא הפרישה אלא לדמיה: **א"ל שאני אחר הפסח אמאי יקרב שלמים דמותר פסח גופיה קרב שלמים.** ודמי כמאן דאיכא שם שלמים על אמו: **אי הכי.** כיון דאמרת דמותר פסח יקרב שלמים גופיה: **נפלוג נמי ברישא.** בילדה קודם הפסח דהא ולד הוי מותר פסח ולימא ר' אליעזר דיקרב הוא גופיה שלמים: **אין הכי נמי.** דפליג ברישא: **אביי אמר לא פליג מידי.** ברישא אלא בסיפא וטעמא מאי **משום דגמירי** למקום שהמותר הולך לשם הולד הולך: וכשנשתיירה שלא נתק לרעיה עד **לאחר הפסח** (לאחר הפסח) דמותר פסח קרב שלמים כדאמרינן [נשתיירה] (ולד שיירה) לאחר הפסח תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה שלמים וולד נמי קרב שלמים הוא עצמו: אבל **ילדה לפני הפסח דאימיה למאי אקדשה אלא לדמי.** דכיון (דכל כמה דלא אקריב לפסח) דפסח חובתו היא דמידע ידע דנקבה לא הויא פסח ש"מ כי אקדשה לדמי פסח אקדשה (ותימני) [ומדאימיה] לדמי פסח ולד נמי לדמי פסח אקדשיה ודיניה כאמו ולא קרב עצמו שלמים הילכך לא פליג ברישא. ל"א והא פסח נקבה דליכא שם שלמים על אמו שלא הפרישה לשם שלמים אלא לשם פסח ולא קדיש גופה דנקבה אלא לדמים כדאמרן ואפילו הכי ולדה קאמר רבי אלעזר דקדיש גופיה לשלמים אע"ג דליכא שם שלמים על אמו: **שאני פסח.** דכיון דילדה אחר הפסח דמי כמקדיש פסח בשאר ימות השנה דקרב שלמים אף האי נמי קרב עצמו שלמים: **ואי טעמא דר' אלעזר.** (גבי עולה) כיון דאיכא שם עולה על אמו שכן מצינו עולה נקבה בעוף הילכך קדשה לגופה ולד נמי קדיש וקרב: **נפלוג נמי ר' אלעזר ברישא.** בילדה קודם הפסח דהוא עצמו יקרב שלמים דהא איכא הכא שם שלמים על אמו שהרי נקבה ישנה בשלמים: **הכי נמי דפליג.** אלא אמתין כו': **אביי אמר היינו טעמא דלא פליג.** ברישא אלא בסיפא דקסבר למקום שמותר הולך לשם ולד הולך מותר אשם דלא קרב אשם לאחר שנתכפרו בעליו כדאמרינן במתני' אלא ירעה וולד דתמורת אשם נמי ירעה וכן מותר פסח לאחר הפסח דהוא עצמו קרב שלמים וולד נמי יקרב שלמים אבל ברישא ילדה לפני הפסח אימיה למאי אקדשה לדמי כו' כדאמרן בלישנא קמא: **רבי אלעזר אומר הוא עצמו הולד זכר יקרב פסח ולא מוקמינן ליה באימיה.** כלומר דלא אמרינן מה אמו אינה מקודשת אלא לדמים אף בנה נמי: **ל"א והא מותר פסח כו': אמר רבינא הכא במאי עסקינן.** אמאי קאמר ר' אלעזר הכא הוא עצמו יקרב פסח כגון **דאפרשיה נקבה מעוברת לפסחו** דאקדיש נמי עובר: **ור' אלעזר סבר לה כר' יוחנן.** דאמר אם שיירו משוייר ועובר לאו ירך אמו הוא. כדאמר ר' יוחנן הפריש חטאת מעוברת וילדה רצה מתכפר בה רצה מתכפר בולדה דעובר לאו ירך אמו אלא דמי כמאן דאקדשיה לעובר לחודיה הילכך אע"ג דהוא לא קדש קדושת הגוף אלא לדמים מ"מ הולד קדוש וקרב פסח. אבל הפריש נקבה ואח"כ נתעברה ההוא ירך אמו הוא ולא קרב פסח:

טז א ב מיי' פ"ד מהל' תמורה הלכה ז ופ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה ד:

ג [מיי' פ"ה מהל' פסולי המוקדשין הלכה טו]:

שינויי נוסחאות

א] אבל גבי ולד תמורת אשם וכו' לא קרב כ"ה וכליל לאשים דברי הכל אמר רבה בר בר חנה ר"א היא אבל לרבנן ימכר ורבא אמר אפ' תימא רבנן תמורת עולה שניה הך קדמייתא איתיביה וכו' כצ"ל (ח"נ) ב] תיבת ולד נמחק (ש"מ) ג] רבי אלעזר וכל"ל לקמן (ש"מ) ד] קרב. ס"א ל"א וכליל לאשים דברי הכל, ורמינהו המפריש נקבה לעולה וילדה זכר ירעה כו' ר' אלעזר אומר הוא עצמו יקרב עולה אבל לרבנן ימכר, אמר רבה בר רב הונא במחלוקת שנויה וכליל לאשים ר' אלעזר היא, רבא אמר אפילו תימא כליל לאשים רבנן היא תמורת עולה שנייה להך קדמייתא דאפריש זכר היה והוה חזי להקרבה בשעת הפרשה לא קנסו בולד דתמורה, ואמרי רבנן ולד דתמורה נמי מיקרב אבל מפריש נקבה לעולה כיון דבשעת הפרשה לא אפרש זכר קנסוהו רבנן בולד ואמרו דולד דנקבה ניזבין כיון דאימיה לא קרב גופה ולד נמי לא ניקרב גופה אלא ימכר, ורמי דר' אלעזר אדר' אלעזר ומי אמר ר' אלעזר אע"ג דאימיה לא קריב גופה דלא חזיא ולד מיהא כיון דחזיא קריב גופה, ורמינהו תמורת אשם כו' בדמיו הוא דמייתי אבל ולד גופייהו לא יקרב, אמר רב כו' ר' אלעזר לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אע"ג דאימיה לא קריב גופה לאשם ולדה קרב דהא חזי דלדילכון אודו לי מיהא דולד יוכל יקרב עולה ויביא בדמיהן עולות לנדבת יחיד, ורבנן אמרי יפלו דמיו לנדבת צבור, רבא אמר אפילו תימא דקתני מפריש נקבה לעולה ליכא שם עולה על אימיה ונחתא קדושה לגופיה וולד נמי קדיש לגופיה, תמורת אשם דליכא שם עולה על אימיה ולא קדישה אלא לדמי וולד נמי לא קדיש גופיה אלא ימכר איתיביה. כך מצאתי בקלף ס"י, ובקלף ס"י כתובה בל"א לקמן וכ"כ רש"י לקמן וע' בחידושים (ש"מ) ה] ומי בעי ר' אלעזר (ש"מ) ו] לפסחו תרעה עד שתסתאב ותמכר (ש"מ) תרעה עד שתסתאב ויביא וכו' כצ"ל (יעב"ץ הגר"א) ז] שתסתאב ותמכר ויביא (ש"מ) ח] ילדה ולדה ירעה (ש"מ) ט] יקרב שלמים כצ"ל (יעב"ץ) י] צ"ל ר' אלעזר וכן בכל הסוגיא (ש"מ, מרא"ב) יא] על תיבות רבי אלעזר נרשם למעלה קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו (ש"מ) יב] ה"נ דפליג אביי (ש"מ) יג] למקום שהמותר הולך לשם הולד הולך, עי' בהשמטות בסוף המסכת (ש"מ) יד] אימיה למאי אקדשה וכו'. עי' בהשמטות בסוף המסכת (ש"מ) טו] והא. ס"א ל"א והא מותר פסח דשלמים הוא דקרב ולד אמר ר' אלעזר קרב פסח אמר כו' (ש"מ) טז] רבינא הכא במפריש כו' ור"א סבר (ש"מ) יז] אבל הוא קדיש. ס"א ל"א ואע"ג דאימיה לא קריב גופה דלא חזיא ולד דחזי קריב גופיה (אלמא תרוייהו מקדש ועובר לאו ירך אמו הוא) (ש"מ) יח] אמו דהקדש ראשון (ש"מ) יט] עולה לא הוא (ש"מ) כ] ולא דמיו הס"ד ואח"כ ד"ה ל"א לשון ירושלמי ואריש שמעתין מהדר כל"ל והס"ד ואח"כ ד"ה וכליל לאשים וכו' (ח"נ) כא] ורישא דכליל לאשים ר' אלעזר היא (ש"מ) כב] דאפריש דקדמיתא דאפריש. אות ו' נמחק (ש"מ) כג] ועוד דדמיה לעולה (ש"מ) כד] הולד הס"ד. ומה"ד המפריש נקבה לפסחו אין פסח אלא זכר הס"ד. ומה"ד ירעה עד שיסתאב עד שיומם דמכח קדושת דמים אתי הס"ד. ומה"ד נשתיירה (ש"מ) כה] קדושה דחויה אתיין ולא חזו (ש"מ) כו] פסולין באין (צ"ק) כז] אמו נפלוג נמי (ש"מ) כח] ר' אלעזר (ש"מ) כט] דר' אלעזר (ש"מ) ל] דר' אלעזר (ש"מ) לא] לאחריות או אבדה ונתכפר (ש"מ) לב] קרב עולה דומיא (ש"מ) לג] קודם. ס"א לפני הפסח למאי אקדשיה לדמי דאין פסח בא נקבה וליכא למימר בדידיה במקום שהמותר הולך דקודם הפסח לא קרינן שום מידי דמותר עד דליקרב פסח וליתותרו הך, והא דאמרינן בפ"ק דזבחים (ט:) ובמנחות פ' התודה (פג:) דתלתא קראי כתיבי בפסח וחד מינייהו לא עבר זמנו ולא שנתו היינו שאם שחטו קודם הפסח דקרב שלמים אבל מותר מיהא להוי סתמיה שלמים לא מקרי (ש"מ) לד] פסח הס"ד. ומה"ד ומי אמרינן וכו' וה"ה נמי דמצי פריך מהא למאי דאמרו לעיל דטעמא דר' אלעזר משום דאיכא שם עולה על אמו הס"ד. ומה"ד היא וולדותיה ירעו קס"ד דעיברה לאחר שהקדישה לשם פסח וילדה הולד ירעה דמכח קדושה דחויה אתא ולא אמרינן יקרב דהולד נקדש לדמי כאימיה הס"ד. ומה"ד כר' יוחנן לקמן בפ' כילד מערימין (כה.) הס"ד. ומה"ד אם שיירו (ש"מ) לה] דכשתמכר דמיה (ש"מ) לו] וגם (צ"ק) לז] ואין (צ"ק) לח] בע"ה ובריש פירקין פירשתי יפה (ש"מ) לט] מה"ד מאי אי אמרת בשלמא איכא (ש"מ) מ] מן תי' שפירש ניפלוג עד סוף הדיבור מוקף (דבנ"ח) מא] תיבות קרבה שלמים נמחק (ש"מ) מב] תיבות לא פליג מידי נמחק (ש"מ) מג] אביי בא לפרש כל כו' ר"א. ס"א דמ"ש ולד תמורת אשם מולד תמורת עולה וכן מ"ש מלפני פסח מלאחר הפסח (ש"מ) מד] בא לפרש, מה] שהרי האם אם נעקרה מקדושתה במפריש (ש"מ) מו] דדמיה (צ"ק)

שיטה מקובצת

והא הכא דליכא שם שלמים על אמו וכו'. לפי' הראשון ה"ק כלומר לשם למה הופרשה לשם פסח ואין שם פסח לנקבה, ולפי' שני דליכא שם שלמים על אמו כלומר תחילת הפרשתו לא היה לשם שלמים אלא לשם פסח ואעפ"כ קרב שלמים אף כאן אע"פ שתחילת הפרשה לשם אשם קרב בנה עולה, ומשני אחר הפסח כו' לפי' הראשון נפרש דהוי שפיר שם שלמים על אמו דהוי כאילו הופרש לשם שלמים ושם שלמים בנקבה, ולפירוש שני נפרש הואיל ואחר הפסח קרב שלמים הוי שפיר כאילו תחילת ההקדש הוקדש לשלמים. תוס' אחרונות: תוס' ד"ה אי הכי וכו' **אבל הכי דאם הולד עצמו קרב וכו'.** גליון אבל למאי דמשני דמותר פסח קרב שלמים אלמא עבדינן כאילו הופרשה לשלמים משום דפסח ושלמים בחד ביקתא הן כך יש לנו לומר דולדה יקרב פסח ורואין כאילו האם עומדת לפסח, אע"ג דאם ולדה יקרב בפסח האם תעמוד לשלמים אין חששה בזה דפסח ושלמים כחד ביקתא דמו ע"כ, וכן בתוס': **שם דפסח בשאר ימות השנה וכו'.** גליון, ללשון ראשון לכאורה משמע דלא פריך לרב חסדא דטעמא משום דקרב למה שהאם עומדת מכאן ואילך בין בולד תמורת אשם ובין במפריש נקבה לעולה [וילדה זכר] אבל הכא לפני הפסח אם מקריב הולד פסח האם תעמוד לשלמים ולרבא פריך דפסח ושלמים כחדא דמי. הר"י ז"ל בגליון:

א) עי' לעיל יח ע"ב בשיטה יט. ב) ר"ל דלא פריך על ר"ח מלפני הפסח דלא קרב שלמים דטעמא וכו'.